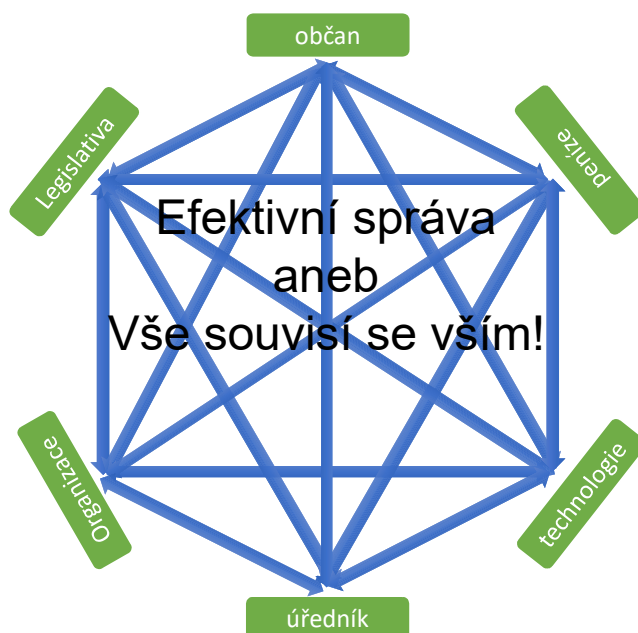

Základní registry veřejné správy (VS)

Zpracováno dle materiálu MV ČR

INS_2020_7. přednáška

Současný stav

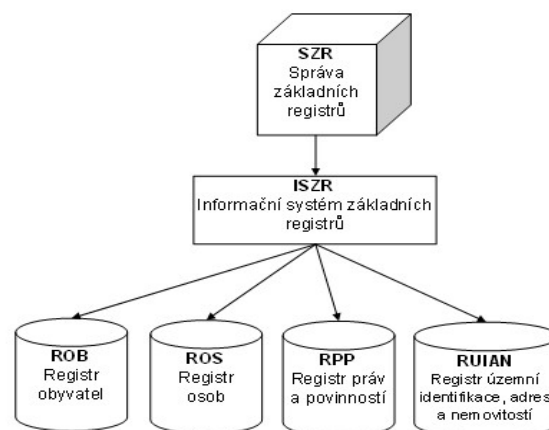
- Údaje v informačních systémech veřejné správy
  - jsou často vedeny duplicitně
  - existují problémy s časovou synchronizací vedených údajů
- Informační systémy nejsou dostatečně integrovány a tím nelze zajistit efektivní sdílení dat
- Nekonzistence údajů, roztříštěné evidence
- Rozdílná kvalita dat z hlediska přesnosti, aktuálnosti a úplnosti
- Občané jsou nuceni opakovaně dokládat úřadům různé skutečnosti, které by si mohl ověřit úřad sám

Řešením je soustava základních registrů

- Údaje jsou vedeny pouze na jednom místě
- Zrychlení správních procesů a odstranění duplicit
- Zajištění bezpečného sdílení dat a efektivního využití dat
- Úspora prostředků státního rozpočtu díky integraci stávajících evidencí
- Zjednodušení správy a údržby stávajících evidencí

Soustava základních registrů

- Orgány veřejné správy již nebudou od občanů vyžadovat údaje, které budou vedeny v základních registrech
- Referenční údaje vedené v základních registrech budou považované za důvěryhodné a úřady již nebudou muset ověřovat jejich platnost
- Přesně vymezená pravidla pro přístup do základních registrů zajistí bezpečnost sdílení dat orgány veřejné správy

Referenční údaje

- Referenční údaj je jedinečný a důvěryhodný údaj vedený v jednom ze základních registrů a je určen ke sdílení podle jasně daných pravidel
- Předávání referenčních údajů do dalších informačních systémů veřejné správy povede k dosažení souladu jejich obsahu a tím k odstranění nekonzistence dat

Základní registry: principy již schválených zákonů (I.)

- **Je ustavena provázaná soustava pěti zákonů:**
  - zákon zastřešující
  - zákony o jednotlivých registrech
- **Základní agendové registry a evidence a IS zůstávají zachovány**
  - postupně budou prováděny změny v procesech většiny agend
- **Jsou zavedeny tzv. referenční údaje v základních registrech**
  - jsou do registrů stahovány z agendových IS
  - jedná se pouze o vybrané údaje ze stávajících agendových IS
  - některé údaje budou nové (například datová schránka aktivní/neaktivní)

Základní registry: principy již schválených zákonů (II.)

- V základních registrech bude veden pouze poslední platný údaj
- Úřad nesmí požadovat od občana referenční data, pokud dokáže k základním registrům přistoupit (to dokáže všude, kde bude Czech POINT)
- Inicie procesu aktualizace dat při zjištění nesouladu může být zahájena elektronicky odkudkoli (Czech POINT), vyřizuje místně příslušný úřad (obdrží elektronicky)
- Zásadní změna v procesech:
nelze přijmout žádost nebo vydat rozhodnutí, pokud není současně uloženo v IS (tedy tedy přijatá papírová žádost nebo papírové rozhodnutí je až obrazem stavu agendového informačního systému nebo registru, nikoli, že nejprve je přijata žádost nebo vydáno papírové rozhodnutí a až někdy následně je vše zaváděno do informačního systému)

Přehled základních registrů

- Základní registry veřejné správy jsou zřízeny zvláštními zákony
- Mezi základní registry patří
  - Registr územní identifikace, adres a nemovitostí (RÚIAN)
  - Registr obyvatel
  - Registr osob
  - Registr práv a povinností
  - IS ZR
  - (ORG)

SYSTÉM ZÁKLADNÍCH REGISTRŮ

Registr územní identifikace, adres a nemovitostí RUIAN

- V registru jsou zachyceny základní údaje o objektech a vzájemné časové i územní vazby mezi objekty vedenými v registru.
- Referenční údaje: identifikační a lokalizační údaje vztahující se k územním prvkům a územně-evidenčním jednotkám
- Gestor: Český úřad zeměměřičský a katastrální ČÚZK
- Spolupráce: Ministerstvo vnitra, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo pro místní rozvoj, samospráva

Registr obyvatel ROB

- Základní registr obyvatel bude obsahovat údaje o:
  - všech občanech ČR
  - cizincích s povolením k pobytu v ČR
  - občanech jiných států vedených v základních registrech
- Referenční údaje: identifikační a lokalizační údaje vztahujících se k fyzickým osobám
- Do registru obyvatel budou automatizovaně přebírány veškeré údaje týkající se změn adres, např. změna názvu ulice či přechíslování domů
- Bezvýznamový identifikátor – E-Identita
Gestor: Ministerstvo vnitra
- Spolupráce: Ministerstvo práce a sociálních věcí, Český statistický úřad

Registr osob ROS

- Základní registr osob bude obsahovat údaje o ekonomických jednotkách, zejména o:
  - všech právnických osobách
  - podnikajících fyzických osobách
  - organizačních složkách státu
  - organizačních složkách zahraničních právnických osob
- Referenční údaje: identifikační a základní údaje vztahující se k osobám vedeným v registru osob
- Registr osob bude automaticky přebírat změny z ostatních základních registrů
- Gestor: Český statistický úřad
- Spolupráce: Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo práce a sociálních věcí

Registr práv a povinností RPP

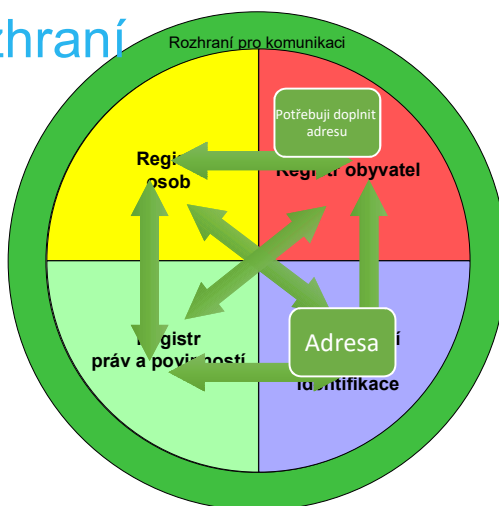
Základní registr práv a povinností bude uchovávat informace o právech povinnostech veřejnosti a orgánů veřejné moci na základě:

- Právních předpisů
  - Podzákonných norem
  - Samosprávních rozhodnutí
  - Rozhodnutí orgánů veřejné moci
  - Smlouvy zakládající práva a povinnosti
- Gestor: Ministerstvo vnitra
  - Spolupráce: všechny resorty, samosprávy

Komunikační rozhraní

Mezi základními registry

- Ve skutečnosti komunikace a integrační vazby probíhají **výhradně prostřednictvím komunikačního rozhraní – IS ZR**
- Tím je zajištěno, že registry jsou schopné dle potřeby komunikovat navzájem mezi sebou, aniž by se propojoval každý s každým!

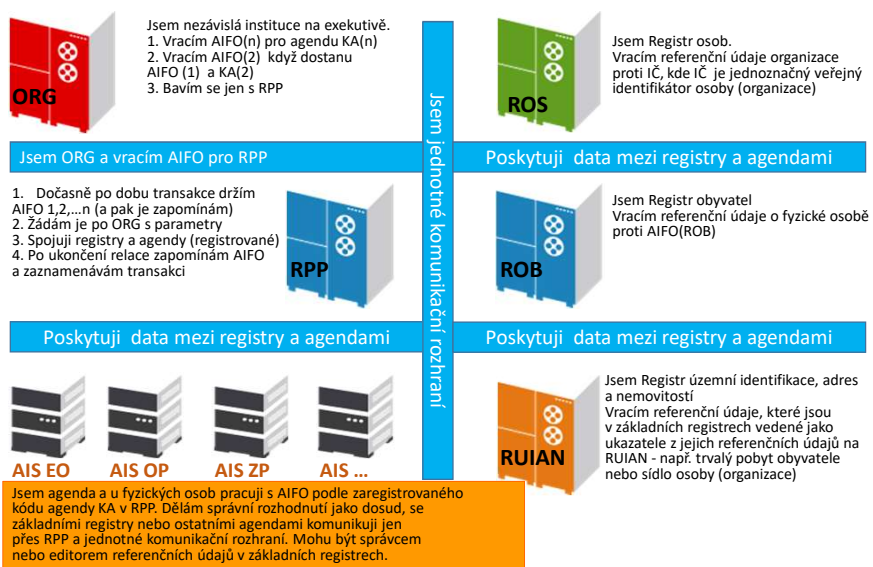

ORG

- **ORG - Převodník agendových identifikátorů fyzické osoby** (zajišťuje pro každou agendu veřejné správy agendový identifikátor každé fyzické osoby evidované v ROB)
- **AIFO - Agendový identifikátor fyzické osoby (referenční vazba pro fyzické osoby)**
- **ORG - jediné místo, které přepočítá AIFO jednoho systému na AIFO jiného systému**
- **Bez této podmínky nebude systém základních registrů funkční**
- **Je řešeno a provozováno ÚOOÚ**

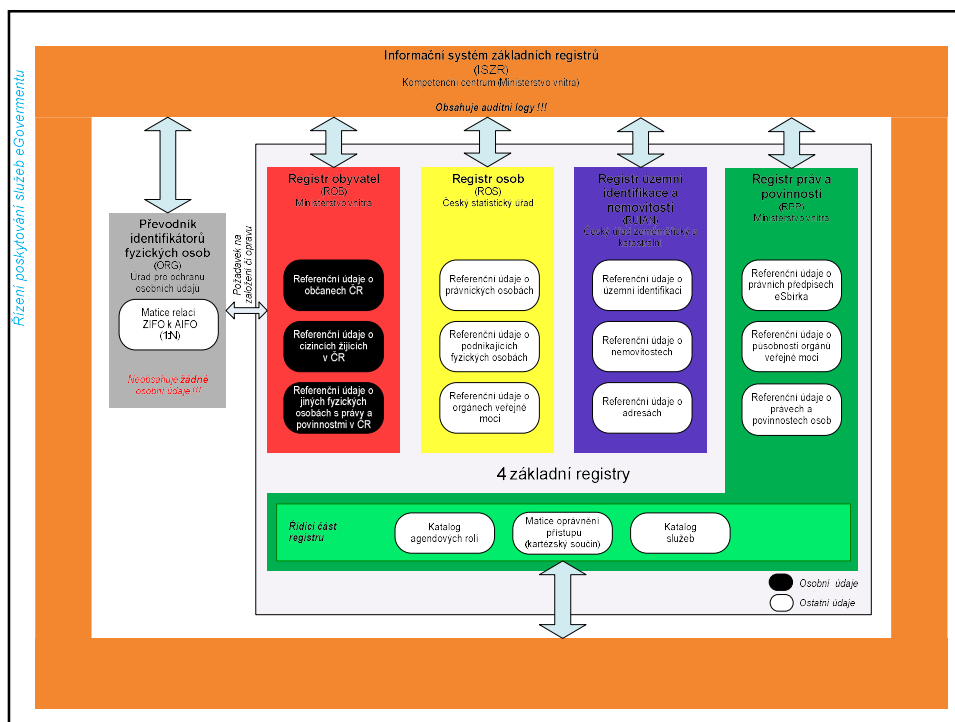
ISZR zajišťuje jednotné komunikační rozhraní

Informační systém základních registrů ISZR

Základní funkce:

- **Identifikace, autentizace, autorizace**
  - Přístupujících agend a uživatelů na úrovni role na základě informací uložených v katalogu agendových rolí a služeb v RPP
- **Rozhraní pro poskytování dat**
  - Základní registry komunikují prostřednictvím IZSR mezi sebou
  - Agendy komunikují prostřednictvím aplikační logiky RPP a ISZR mezi registry a mezi sebou
- **Auditní logy**
  - Jakákoliv transakce na úrovni ISZR je logována
  - Log obsahuje časové razítko systému
  - Log neobsahuje osobní údaje!

Standardy ISVS

„CÍLOVÝM ŘEŠENÍM - pravděpodobně dlouhodobého - procesu racionalizace informačních systémů veřejné správy je proto odstranění duplicit a multiplicit pomocí propojení jednotlivých ISVS pomocí referenčního, sdíleného a bezpečného rozhraní informačních systémů veřejné správy.“ (Smejkal)

Vzájemnou komunikaci jednotlivých systémů i jejich částí v rámci ISVS mají usnadnit legislativní a rozmanité organizačně technické nástroje - značný význam mají **standardy**

Standard ISVS pro strukturu a výměnný formát metadat informačních zdrojů

Účelem Standardu pro strukturu a výměnný formát metadat informačních zdrojů (dále jen Standard) je:

- vytvořit podmínky pro racionální tvorbu informačních systémů, zejména pro vzájemné předávání a sdílení metadat mezi více systémy,
- vymezit strukturu a výměnný formát metadat,
- sjednotit terminologii předmětné oblasti.

Standard ISVS pro strukturu a výměnný formát metadat informačních zdrojů

Standard vychází z předběžné normy ČSN P ENV pro metadata prostorových dat a je rozšířen pro popis datových souborů bez prostorové lokalizace a dále pro popis objektů typu událost, služba, aplikační programové vybavení a dokument.

Pro popis dat bez prostorové lokalizace a popis objektů využívá Standard a další dostupné zdroje.

Standard definuje strukturu a výměnný formát metadat pro popis:

- datových souborů (dále jen DS) s prostorovou lokalizací nebo bez ní,
- událostí,
- služeb,
- aplikačního programového vybavení (dále jen APV),
- dokumentů (jen Standardem vymezené typy dokumentů).

Odkazy

- [1] CIS_0070_CS Číselník ústředních orgánů. Český statistický úřad. Praha 2000.
- [2] ČSN 97 4001-1:1997 Výměna dat. Obecná struktura popisu datových prvků. Část 1: Popis datových prvků.
- [3] ČSN EN ISO 3166-1:1999 Kódy pro názvy zemí a jejich částí. Část 1: Kódy zemí.
- [4] ČSN EN 28601:1994 Datové prvky a formáty výměny. Výměna informací – prezentace data a času.
- [5] ČSN ISO 10006:1999 Management jakosti – Směrnice jakosti v managementu projektu.
- [6] ČSN ISO 639:2000 Kódy pro názvy jazyků.
- [7] ČSN ISO 690:1996 Dokumentace. Bibliografické citace. Obsah, forma a struktura.
- [8] ČSN ISO 690-2:2000 Informace a dokumentace. Bibliografické citace. Část 2: Elektronické dokumenty nebo jejich části.
- [9] ČSN ISO/IEC 14 957:1998 Informační technologie – Zápis formátu hodnot datových prvků
- [10] ČSN P 97 9800:2000 Geografická informace. Slovník.
- [11] ČSN P ENV 12160:1999 Geografická informace. Popis dat. Prostorové schéma.
- [12] ČSN P ENV 12656:1999 Geografická informace. Popis dat. Jakost.
- [13] ČSN P ENV 12657:1999 Geografická informace. Popis dat. Metadata.
- [14] ČSN P ENV 12762:1999 Geografická informace. Vyjádření prostorových referencí. Přímá poloha.
- [15] DCMI – Dublin Core Metadata Initiative [online] (Doporučení iniciativy Dublin Core)
Dostupné na World Wide Web: <<http://dublincore.org/>>.

Odkazy

[16] ECMA – European Computer Manufacturers Association (Evropské sdružení výrobců počítačů). Standardizing Information and Communication Systems [online]. Dostupné na World

Wide Web: <<http://www.ecma.ch>>.

[17] ESMI – European Spatial Metadata Infrastructure [online]. Dostupné na World Wide Web:

<<http://www.esmi.org>>.

[18] GEMET – GEneral Multilingual Environmental Thesaurus [online]. Copenhagen: EEA. May 1999. Dostupné na World Wide Web:

<<http://www.gemet.org/>>.

<http://www.mu.niedersachsen.de/cds/etc-cds_neu/software.html#gemet>.

[19] IANA – Internet Assigned Numbers Authority [online]. Dostupné na World Wide Web:

<<http://www.iana.org>>.

[20] ISO IEC 10646 (1993) Information technology. Universal Multiple-Octet Coded Character Set (UCS).

[21] ISO IEC 9075(1992) Database Language SQL.

[22] Standard ISVS – Katalog jednoduchých datových prvků, 009/01.01

[23] LaClef. Metadata information service [online]. Dostupné na World Wide Web:

<<http://www.megrin.org/PROJECTS/LACLEF/LaClef.html>>.

Vymezení pojmů

Aplikační programové vybavení jsou počítačové programy a systémy vytvořené pro specifické účely. Nejde tedy o obecné programové vybavení typu kancelářských programů, systémů řízení báze dat, GIS, CAD nástrojů apod., ale např. o nadstavby nad těmito systémy.

Datový objekt je obraz jevu reálného světa. Datový objekt je součástí datového souboru (ekvivalentní termín výskyt entity).

Datový soubor jsou data tvořící logický celek v rámci určitého informačního systému. Představuje značně formalizované strukturované informace (obrazy vlastností objektů) vhodné pro automatizované zpracování. Vymezení DS není v praxi zcela jednoznačné a závisí na interpretaci správce DS. (Datovým souborem může být na jedné straně jednoduchá tabulka v tabulkovém editoru, na druhé straně např. registr motorových vozidel, u prostorových dat např. digitální technická mapa apod.) DS může být obecně částí jiného – nadřízeného DS.

(Ekvivalentním termínem užívaným například v rámci normy ČSN je sada dat, v rámci terminologického slovníku pak též datová sada.)

Vymezení pojmů

Dokument představuje málo formalizovaný záznam informace. Za dokument považuje Standard každou samostatně zpracovávanou a vyhledávanou jednotku textového informačního fondu, typicky knihovny.

Informační zdroj je souhrnný název pro datové soubory, události, služby, aplikační programové vybavení a dokumenty.

Metadata jsou data o datech. V rámci Standardu jde o metadata popisující datové soubory, události, služby, aplikační programové vybavení nebo dokumenty.

Vymezení pojmů

Prostorová data jsou data s prostorovou lokalizací (přímou nebo nepřímou).

Služba je činnost (proces) vedoucí k zabezpečení a uspokojení určitých požadavků druhého subjektu prováděná (prováděný) na základě smluvního vztahu.

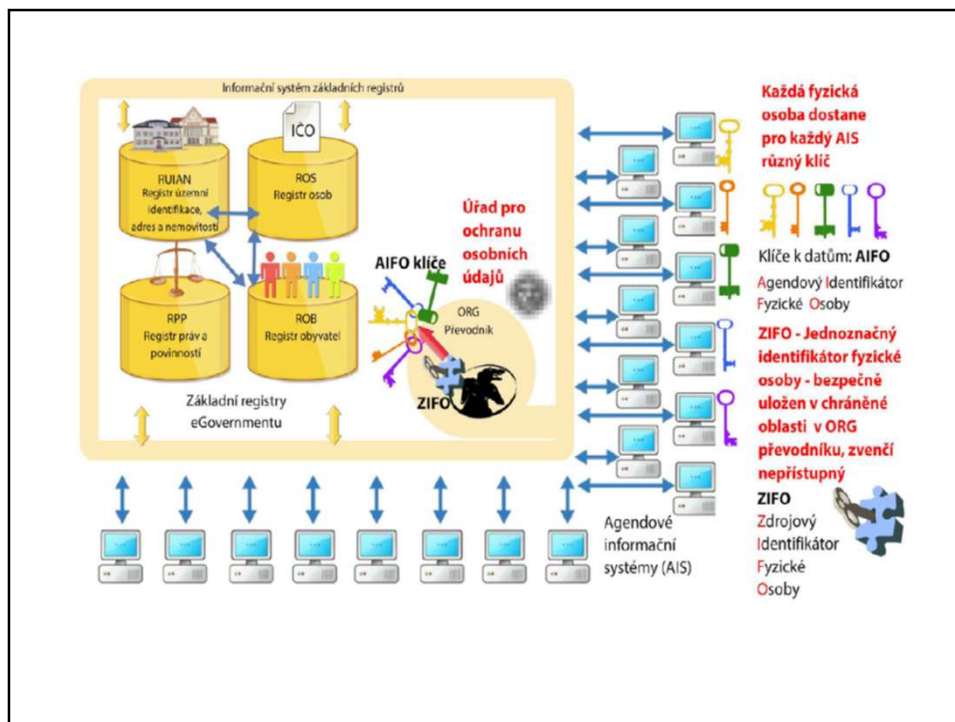
Třída datových objektů je skupina datových objektů na základě podobnosti (ekvivalentní termín entitní třída). Standard umožňuje popsat třídy datových objektů datového souboru.

Příkladem třídy datových objektů může být např. vozidlo, osoba, u prostorových dat vodstvo, silnice, apod.

Třída metadat, oddíl metadat (dále jen oddíl) a **položka metadat** (dále jen položka) jsou pojmy používané pro třídění metadat. Standard zavádí, pro třídění metadat do tříd, pojem **třída metadat**. Pro popis tříd datových objektů DS, Událost, Služba, APV a Dokument metadat pak Standard používá označení **třída DS, třída Událost, třída Služba, třída APV a třída Dokument**.

3.11 Událost je nestálý, na čase závislý jev. Metadata popisující události jsou základem pro průzkum účelu, umístění, trvání, odpovědných činitelů a vazeb k příbuzným událostem a zdrojům.

Příklady: výstavy, tele-konference, konference, semináře, kontrolní dny, dny otevřených dveří, představení, sportovní utkání, pokusy, svatby, čajové dýchánky, požáry,...

Popis obsahu a struktury metadat

• Třídy metadat a asociace

Pro účely Standardu jsou vymezeny a popisovány následující **třídy metadat**:

Název třídy metadat	Typ třídy z hlediska dědičnosti	Atributy
Objekty standardu	nadtřída	nadtřída
Datový soubor	podtřída	nadtřída + podtřída
Událost	podtřída	nadtřída
Služba	podtřída	nadtřída
Aplikační programové vybavení	podtřída	nadtřída + podtřída
Dokument	podtřída	nadtřída + podtřída

Název třídy metadat	Typ třídy podle Standardu	Typ třídy z hlediska dědičnosti
Organizace	pomocná třída metadat	nezávislá třída
Adresa	pomocná třída metadat	nezávislá třída
Osoba	pomocná třída metadat	nezávislá třída

Tabulka možných asociací

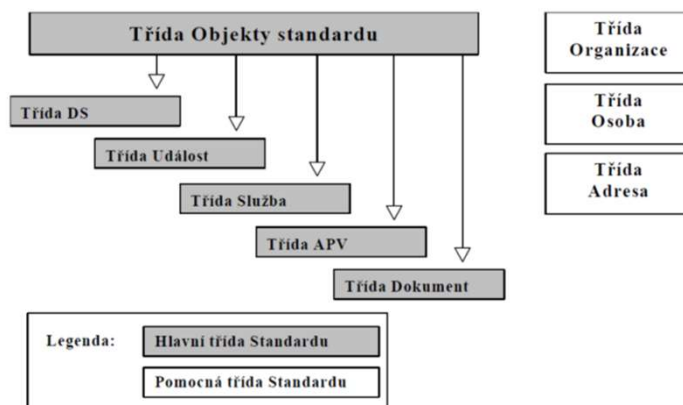
Třída metadat	Asociace	k třídám metadat
osoba, organizace, DS, událost, služba, APV, dokument	Existuje logická souvislost	osoba, organizace, DS, událost, služba, APV, dokument
organizace	Nadřízená	organizace
organizace	Spolupracující	organizace
organizace	Divize	organizace

Tabulka možných asociací

Třída metadat	Asociace	k třídám metadat
organizace	Pracoviště	organizace
organizace, osoba	Přivodce/Autor	DS, událost, služba, APV, dokument
organizace, osoba	Vlastník	DS, událost, služba, APV, dokument
organizace	Administrátor	DS, událost, služba, APV, dokument
organizace	Dodavatel/Distributor	DS, událost, služba, APV, dokument
organizace	Prodejce	DS, událost, služba, APV, dokument
organizace	Správce metadat	DS, událost, služba, APV, dokument
organizace	Vlastník autorských práv	DS, událost, služba, APV, dokument
organizace	Kontaktní místo	DS, událost, služba, APV, dokument
organizace	Pořadatel	událost
organizace	Objednatel	DS, událost, služba, APV, dokument
organizace	Zhotovitel	DS, událost, služba, APV, dokument
organizace	Kontrolní (odvolací) orgán	DS, událost, služba, APV, dokument
organizace, osoba	Překladatel	dokument
organizace	Vydavatel	dokument
organizace	Nakladatel	dokument
osoba	Kontaktní osoba	DS, událost, služba, APV, dokument
osoba	Zaměstnanec	organizace
DS	Je potomkem	DS
DS	Je součástí	DS
DS	Je předlohou	DS
DS	Vstup	služba, APV
DS	Výstup	služba, APV
APV	Je potomkem	APV
APV	Je součástí	APV

Schéma hierarchie tříd metadat

Význam sloupců v tabulkách

Oddíl	Metadata jsou členěna do oddílů přičemž oddíl je skupina logicky souvisejících položek metadat (oddíly vycházejí ze standardu CEN).
Označení	Průběžné číslování položek metadat. U tříd Objekty standardu a DS je použito číslování po oddílech. U složených položek jsou dílčí položky rozlišeny dalším číslem za tečkou.
Název	Název položky metadat. Tučným písmem jsou zvýrazněny položky povinné. Standard obsahuje položky specifické pro popis prostorových dat. Názvy těchto položek jsou psány kurzivou a označeny hvězdičkou (*). Položky psané tučně a současně kurzivou jsou pro popis prostorových dat povinné. Pro jiné typy datových souborů nebudou tyto položky vyplněny.
Datový typ	Použité datové typy hodnot [9]: a – abecední, n – číselné, an – abecedně-číselné, d – datum (speciální případ typu n). Číslo uvedené za typem hodnoty značí povinný nebo maximální počet znaků. Pokud není uveden, pak není počet znaků omezen. Povinný počet znaků je uveden přímo za definicí typu, maximální možný počet znaků je uveden za dvěma tečkami. V případě, že je požadován minimální počet znaků větší než 1, je tato minimální hodnota uvedena ihned za definicí datového typu. Datum je uváděno ve formátu n8 (datový prvek AA0110 dle [2], [4]), pro neúplné datum jsou přípustné tvary n6 (CCYYMM, např. 199906 je červen 1999), n4 (CCYY, např. 1999 je rok 1999) a n2 (CC, např. 21 je 21. století). Příklady: n..10 číslo délky maximálně na 10 znaků, n2..3 číslo v intervalu 10 až 999, n..6..2 číslo délky maximálně na 6 znaků s maximálně 2 desetinnými místy, a..100 text maximálně na 100 znaků, a text libovolné délky.
Závaznost	Závaznost položky metadat. Označení dle [2]. M – povinná položka, C – podmíněná položka musí být použita při splnění podmínek popsanych v tabulce, O – volitelná položka.
Mohutnost	Mohutnost – počet možných různých hodnot položky metadat v rámci jedné instance třídy metadat. Mohutnost nabývá hodnoty 1 (právě jedna) nebo N.
Popis	Detailní popis nebo definice položky metadat.
Název XML	Symbolické jméno položky metadat používané ve výměnném formátu.

V záhlaví každé tabulky je pod označením XML uvedeno symbolické jméno (zvláštní značka) třídy metadat, pod kterým (kterou) se objevují ve výměnném formátu.